

พระสูตรที่ ๖

ความอยาก (ตัณหา) คือ ต้นเหตุแห่งการทะเลาะวิวาท

เพราะอาศัยตัณหา (ความอยาก) จึงมี การแสวงหา (ปริเยสนา)

เพราะอาศัยการแสวงหา จึงมี การได้ (ลาโภ)

เพราะอาศัยการได้ จึงมี ความปลงใจรัก (วินิจฉโย)

เพราะอาศัยความปลงใจรัก จึงมี ความกำหนดด้วยความพอใจ (ฉนฺทราโค)

เพราะอาศัยความกำหนดด้วยความพอใจ จึงมี ความสยบมัวเมา (อชฺโฌसानํ)

เพราะอาศัยความสยบมัวเมา จึงมี ความจับอกจับใจ (ปริคฺคโห)

เพราะอาศัยความจับอกจับใจ จึงมี ความตระหนี่ (มจฺจริยํ)

เพราะอาศัยความตระหนี่ จึงมี การหวงกั้น (อารกฺโข)

เพราะอาศัยการหวงกั้น จึงมี เรื่องราวอันเกิดจากการหวงกั้น (อารกฺขาธิกรณํ)

กล่าวคือ การใช้อาวุธ ไม่มีคม การใช้อาวุธมีคม

การทะเลาะ การแก่งแย่ง การวิวาท

การกล่าวคำหยาบว่า “มึง ! มึง !”

การพูดคำส่อเสียด และการพูดเท็จทั้งหลาย

ธรรมอันเป็นบาปอกุศลเป็นอนันต์ ย่อมเกิดขึ้นพร้อม ด้วยอาการอย่างนี้.

มหา. ที. ๑๐/๖๗-๗๒/๕๘-๕๙.

พระสูตรที่ ๗

ลมหายใจก็คือ “กาย”

ภิกษุทั้งหลาย! สมัยใด ภิกษุ

เมื่อหายใจเข้ายาว ก็รู้ชัดว่าเราหายใจเข้ายาว

เมื่อหายใจออกยาว ก็รู้ชัดว่าเราหายใจออกยาว

เมื่อหายใจเข้าสั้น ก็รู้ชัดว่าเราหายใจเข้าสั้น

เมื่อหายใจออกสั้น ก็รู้ชัดว่าเราหายใจออกสั้น

เธอย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า “เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งกายทั้งปวง หายใจเข้า”

ว่า “เราเป็นผู้รู้พร้อมเฉพาะซึ่งกายทั้งปวง หายใจออก”

เธอย่อมทำการฝึกหัดศึกษาว่า “เราเป็นผู้ทำกายสังขารให้รำงับ หายใจเข้า”

ว่า “เราเป็นผู้ทำกายสังขารให้รำงับ หายใจออก”

ภิกษุทั้งหลาย! สมัยนั้น ภิกษุนั้นชื่อว่า เป็นผู้เห็นกายในกายอยู่เป็นประจำ
เป็นผู้มีความเพียรเพิกกิเลส มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้.

ภิกษุทั้งหลาย! เราย่อมกล่าว ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก
ว่าเป็นกายอันหนึ่งๆ ในกายทั้งหลาย.

ภิกษุทั้งหลาย! เพราะเหตุนี้ในกรณีนี้ ภิกษุนั้นย่อมชื่อว่า
เป็นผู้เห็นกายในกายอยู่เป็นประจำ มีความเพียรเพิกกิเลส
มีสัมปชัญญะ มีสติ นำอภิชฌาและโทมนัสในโลกออกเสียได้.

พระสูตรที่ ๘

เจริญสมาธิให้ได้อย่างน้อยวันละ ๓ ครั้ง

ภิกษุทั้งหลาย! ชาวร้านตลาดที่ประกอบด้วยองค์ ๓ ประการ
เป็นผู้ควรเพื่อจะได้ผลกำไรที่ยังไม่ได้
หรือเพื่อทำผลกำไรที่ได้รับอยู่แล้ว ให้งอกงามออกไป.
๓ ประการ อย่างไรเล่า? ภิกษุทั้งหลาย! ๓ ประการ คือ :-
ชาวร้านตลาดในกรณีนี้

ย่อมจัดย่อมทำกิจการงานอย่างดีที่สุดในเวลาเช้า
ย่อมจัดย่อมทำกิจการงานอย่างดีที่สุดในเวลากลางวัน
ย่อมจัดย่อมทำกิจการงานอย่างดีที่สุดในเวลาเย็น.

ภิกษุทั้งหลาย! ชาวร้านตลาดที่ประกอบด้วยองค์ ๓ ประการเหล่านี้แล
เป็นผู้ควรเพื่อจะได้ผลกำไรที่ยังไม่ได้
หรือเพื่อทำผลกำไรที่ได้รับอยู่แล้ว ให้งอกงามออกไปนี้ฉันใด.

ภิกษุทั้งหลาย! ข้อนี้อีกฉันนั้นเหมือนกัน
ภิกษุที่ประกอบด้วยธรรม ๓ ประการ เป็นผู้ควรเพื่อจะบรรลुकุศลธรรม ที่ยังไม่บรรลุ
หรือเพื่อทำกุศลธรรมที่บรรลุแล้ว ให้งอกงามยิ่งขึ้นไป.
๓ ประการ อย่างไรเล่า? ภิกษุทั้งหลาย! ๓ ประการ คือ :-
ภิกษุในกรณีนี้

ย่อมกำหนดสมาธินิมิตโดยเอื้อเพื่อในเวลาเช้า
ย่อมกำหนดสมาธินิมิตโดยเอื้อเพื่อในเวลากลางวัน
ย่อมกำหนดสมาธินิมิตโดยเอื้อเพื่อในเวลาเย็น.

ภิกษุทั้งหลาย! ภิกษุที่ประกอบด้วยธรรม ๓ ประการเหล่านี้แล
ย่อมเป็นผู้ควรเพื่อจะบรรลुकุศลธรรมที่ยังไม่บรรลุ
หรือเพื่อทำกุศลธรรมที่บรรลุแล้ว ให้งอกงามยิ่งขึ้นไป.

พระสูตรที่ ๙

การบูชาตถาคตอย่างสูงสุด

อานนท์! เธอจงจัดตั้งที่นอน ระหว่างต้นสาละคู่
มีศีรษะทางทิศเหนือ เราล้าบากกายนัก จักนอน

(ประทับสรีระไสยาแล้ว มีอัครรรย ดอกสาละผลิผิวดุจดุกลไปรยลงบนพระสรีระ
ดอกมณฑารพ จุณเณไมจันทน์ ดนตรี ล้วนแต่ของทิพย์ ได้ตกลงและบรรเลงขึ้น เพื่อบูชาตถาคตเจ้า).

อานนท์! การบูชาเหล่านี้ หาชื่อว่า ตถาคต
เป็นผู้ที่ได้รับสักการะ เคารพนับถือ บูชาแล้วไม่.

อานนท์! ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาใด
ประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง ปฏิบัติตามธรรมอยู่
ผู้นั้นชื่อว่า ย่อมสักการะ เคารพนับถือ
บูชาตถาคต ด้วยการบูชาอันสูงสุด.

อานนท์! เพราะฉะนั้นเธอพึงกำหนดใจว่า
“เราจักประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรม
ปฏิบัติชอบยิ่ง ปฏิบัติตามธรรมอยู่” ดังนี้.

มหา. ที. ๑๐/๑๕๙-๖๐/๑๒๘-๙.

พระสูตรที่ ๑๐

พินัยกรรม ของ “พระสังฆบิดา”

อานนท์! ความคิดอาจมีแก่พวกเธออย่างนี้ว่า
“ธรรมวินัยของพวกเรา มีพระศาสดาล่วงลับไปแล้ว
พวกเราไม่มีพระศาสดา” ดังนี้.

อานนท์! พวกเธออย่าคิดอย่างนั้น.

อานนท์! ธรรมก็ดี วินัยก็ดี
ที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้ว แก่พวกเธอทั้งหลาย
ธรรมวินัยนั้น จักเป็นศาสดาของพวกเธอทั้งหลาย
โดยกาลล่วงไปแห่งเรา.

มหา. ที่. ๑๐/๑๘๘/๑๒๘.

พระสูตรที่ ๑๐.๑

ภิกษุทั้งหลาย! บัดนี้ เราจักเตือนพวกเธอทั้งหลายว่า
สังฆารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา
พวกเธอทั้งหลาย จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด ดังนี้.
นี่แล เป็นพระวาจาที่ตรัสครั้งสุดท้ายของพระตถาคตเจ้า.

มหา. ที่. ๑๐/๑๗๘/๑๔๑.